

Interreg

Cofinancé par
l'Union Européenne
Medegefinancierd door
de Europese Unie

France - Wallonie - Vlaanderen

INFOFICHE

Een Interreg-project opzetten

Inhoudstafel

Inleiding	3
1. De belangrijkste etappes van een Interreg-project	4
2. Uitwerking en ontwerp van een grensoverschrijdend project.....	5
2.1 Over het idee van het project	5
2.2 Het partnerschap	6
2.3 Van het idee naar het ontwerp van het project	8
3. Projecttypologie	9
3.1 Het "klassieke" project.....	9
3.2 De projectenportefeuille.....	9
3.3 Het microproject.....	12
4. Middelen ter beschikking van de projectpartners.....	12

Inleiding

Beste lezer,

De Interreg-fiches hebben de bedoeling om de projectpartners van het Interreg-programma France-Wallonie-Vlaanderen de nodige informatie te verstrekken over de voorbereiding, de indiening, de uitvoering en de afsluiting van een project, een projectenportefeuille.

De documentatie zal regelmatig geüpdatet worden in de loop van de programmaperiode. Verzeker uzelf er steeds van dat u beschikt over de meest recente versie in de toolbox op de website van het programma:

www.interreg-fwvl.eu.

Samen met andere infofiches vormt deze fiche het referentiekader voor iedereen die een grensoverschrijdend samenwerkingsproject wil uitvoeren in het kader van het Interreg-programma France-Wallonie-Vlaanderen 2021-2027.

EEN INTERREG-PROJECT OPZETTEN

Een Interreg-project opzetten, betekent eerst en vooral zich bewust worden van het belang van de grensoverschrijdende en Europese dimensie van het initiatief, en beslissen om een actieve rol te spelen in het proces van de Europese integratie. In deze context moet een project van bij de start in een grensoverschrijdende optiek worden opgevat.

De subsidie mag en kan niet zomaar een financieringsmiddel zijn om een budget aan te vullen of om een daling van de nationale financiering met een Europese financiering te compenseren.

Wanneer men in het kader van Interreg een Europese financiering ontvangt, wordt men een partner, actor en ambassadeur van het Europese cohesiebeleid.

1. De belangrijkste etappes van een Interreg-project

De levenscyclus van elk Interreg-project kan als volgt worden samengevat:

De context van de projectoproep wordt door de Autoriteiten van het programma bepaald. Dit geeft potentiële projectpartners een beter beeld van de verwachtingen van het programma in termen van de indiening van de kandidatuur:

- thematische criteria,
- territoriale criteria,
- op het vlak van staatsteun
- ...

De bekendmaking van de oproep is het officiële vertrekpunt van de levenscyclus van het project.

De stappen voor het indienen van een project worden beschreven in de praktische handleidingen beschikbaar in de toolbox op de [website van het programma](#).

2. Uitwerking en ontwerp van een grensoverschrijdend project

Het bestaan van de grens blijft een obstakel en schept bijgevolg problemen voor de mensen die in het grensoverschrijdende territorium wonen, werken of willen samenwerken. De grens kan ook een belangrijke bron van innovatie zijn, aangezien ze het ontmoetingspunt is van verschillende systemen, culturen en voorzieningen; met andere woorden, het overschrijden van de grens is de eerste stap naar de internationale samenwerking en haar rijke uitwisselingen.

De ontwikkeling van een grensoverschrijdend project heeft het grote voordeel dat de samenwerking van projectpartners aan weerszijden van de grens het mogelijk maakt om de middelen te bundelen, de ideeën te vermenigvuldigen en goede praktijken en kennis uit te wisselen. Deze stap moet grondig worden voorbereid. De denkoefening moet nog voor de opening van de projectoproep beginnen.

2.1 Over het idee van het project

Het ontstaan van een innoverend idee voor een project, in een gegeven gebied, moet dus gekoppeld zijn aan de identificatie van een grensoverschrijdend probleem / een behoefte of een opportuniteit.

- **Identificatie van een grensoverschrijdende problematiek**

De projectpartners kunnen een project opzetten om te antwoorden op een grensoverschrijdende problematiek. Een grensoverschrijdend project kan immers bijdragen aan het verhelpen van een aantal problemen die de grens veroorzaakt.

Ondanks een sterke gelijkenis in het sociaaleconomische profiel van de grensoverschrijdende gebieden van het programmagebied, kan het grenseffect nog altijd merkbaar zijn. Zo kan een problematiek in een gegeven activiteitssector worden aangepakt als blijkt dat deze een impact heeft op het grensoverschrijdende gebied. Deze problematiek kan dus alleen via een **geïntegreerde grensoverschrijdende benadering** worden opgelost.

- **Identificatie van een grensoverschrijdende opportuniteit**

De grens kan ook een bron van opportuniteiten zijn.

In deze optiek richt het programma zich op de kapitalisatie en optimalisatie van de mogelijkheden van de gebieden langs de grens. In deze gebieden is een verscheidenheid aan kennis en ervaring aanwezig, verschillende competenties of een verschil in de beschikbaarheid van middelen: deze diversiteit is een beduidend voordeel.

De grensoverschrijdende samenwerking opent immers mogelijkheden voor het delen, uitwisselen, verspreiden en het elkaar onderling aanvullen, die het mogelijk maken om samen innoverende en duurzame oplossingen te vinden.

In beide gevallen is de **grensoverschrijdende meerwaarde** de onontbeerlijke basisvoorwaarde voor elk project. Ze is primordiaal en moet worden aangetoond in elke stap van de levenscyclus van het project (van zijn ontwerp via zijn uitvoering tot zijn resultaten).

Het project moet resultaten opleveren die men niet had kunnen bereiken als het aan slechts één kant van de grens was uitgevoerd. De grensoverschrijdende meerwaarde wordt gedefinieerd door de toegevoegde waarde als resultaat van de samenwerking, volgens het principe $1+1=3$.

Het gaat erom evenwichtige partnerschappen te ontwikkelen voor de succesvolle uitvoering van initiatieven, op basis van een complementariteit van middelen en/of competenties met een significante impact op de grensoverschrijdende bevolking of het grensoverschrijdende territorium.

2.2 Het partnerschap

De constructie van het **partnerschap** is een primordiale stap in de uitwerking van het project.

Een van de bijzonderheden van de Interreg-projecten is het feit dat ze verplicht worden uitgevoerd door een **grensoverschrijdend partnerschap**, dus een samenwerking tussen ten minste één projectpartner aan beide zijden van de Frans-Belgische grens (of in uitzonderlijke gevallen door een enkele grensoverschrijdende structuur).

Dit partnerschap ligt aan de basis van de samenwerking die tot stand zal worden gebracht en zijn kwaliteit zal in grote mate beslissend zijn voor het succes van het project. Het is dan ook essentieel dat men de nodige tijd besteedt aan de keuze van de partners en voor de constructie van sterke onderlinge relaties.

Er zijn twee situaties mogelijk:

- ofwel zijn de partners al geïdentificeerd;
- ofwel worden ze nog gezocht; in dat geval kan het netwerk van territoriale begeleiders u helpen om ze te vinden.

Het samenwerkingsprogramma bepaalt dat elke openbare, private organisatie of vereniging bevoegd voor het door het project ontwikkelde domein, in aanmerking komt.

Alle(en) organisaties met rechtspersoonlijkheid kunnen deelnemen aan een partnerschap voor de indiening van een project.

De volgende organisaties komen in aanmerking (niet-exhaustieve lijst):

- publieke en semi-publieke organisaties;
- Lokale autoriteiten (lokale, regionale, ...);
- universitaire en wetenschappelijke instellingen, met inbegrip van de competitiviteitspolen en onderzoeksorganisaties;
- organisaties voor de ondersteuning van ondernemingen, zoals kamers van koophandel, ontwikkelingsagentschappen, diensten voor technologische transfer, ...;
- opleidingsorganisaties;
- structuren van het maatschappelijk middenveld (verenigingen, organismen zonder winstoogmerk);
- zko's - kmo's;
- ...

Het partnerschap moet hoe dan ook worden gezien in termen van **geografie**, **strategie** en **middelen**. De volgende vragen kunnen de projectpartners bij deze denkoefening helpen:

- Is er complementariteit tussen de competenties van de mogelijke partners? Is de participatie van elke projectpartner beslissend voor de uitvoering van het project?
- kan er een echte synergie tussen de verschillende partners ontstaan?
- is er een evenwicht tussen de geïdentificeerde structuren in termen van menselijke, technische of wetenschappelijk middelen, in termen van financiële capaciteit of territoriale bevoegdheid?
- zijn de juridische structuur, de werkwijze en het interne besluitvormingsproces van de verschillende partners compatibel?
- heeft elke partner dezelfde wil om het project te ontwikkelen?
- bestaat er een coherentie van de geografische gebieden waarin de projectpartners kunnen/willen werken?

Er zijn drie types projectpartners:

- **Projectpartner**
- **Projectleider**
- **Geassocieerde projectpartner**

De **projectpartner** is een volwaardige structuur die met haar middelen en erkende competenties in het domein dat het project ontwikkelt een reële toegevoegde waarde inbrengt in de ontwikkeling van de acties.

Elke projectpartner moet rechtstreeks deelnemen aan alle of een deel van de geplande werkpakketten, rechtstreeks de kosten ervan dragen en deel hebben in de toegekende Europese financiering.

De **projectleider** wordt in onderlinge overeenstemming door de projectpartners aangewezen. Hij verzorgt de administratieve en financiële coördinatie en leidt het project. De omvang van deze opdracht, die in geen geval mag worden uitbesteed, mag niet worden onderschat, zowel in termen van menselijke middelen als werkingsmiddelen. Elk project moet daarom verplicht een module voor het projectbeheer voorzien.

In het algemeen is de projectleider het eerste aanspreekpunt van het programma.

In het kader van de uitvoering van het project, zijn de projectpartners en de projectleider gebonden door twee contractuele documenten: de "**partnerschapsovereenkomst**" en de EFRO-overeenkomst.

De **geassocieerde projectpartner** is een bij het project geassocieerde structuur die met haar middelen en competenties kan bijdragen aan de uitvoering van het project. In tegenstelling tot de projectpartner of de projectleider wordt de geassocieerde projectpartner niet vergoed door het programma en ontvangt hij dus geen financiering. **Onthoud dat de geassocieerde partner in geen geval als onderaannemer of dienstverlener in het kader van het project mag optreden.**

2.3 Van het idee naar het ontwerp van het project

Wanneer de partners geïdentificeerd zijn, moet men **gezamenlijk** de inhoud van het project bepalen die het mogelijk zal maken het gekozen idee te ontwikkelen. In dit stadium moeten ook de globale en specifieke doelstellingen en de verwachte concrete resultaten worden bepaald. Deze "resultaatgerichte" benadering is essentieel voor alle projecten die in de programmaperiode zullen worden ontwikkeld. Men moet ook het verband met en de bijdrage van het project aan de doelstellingen en beoogde resultaten van het programma aantonen.

Vervolgens is het tijd om het werkplan op te stellen en de uitvoering van uit technisch en chronologisch oogpunt te plannen. Dit gebeurt door te antwoorden op de vragen: wie doet wat, wanneer, hoe en met welke middelen?

Het project omvat een beperkt aantal werkpakketten, met goed gestructureerde activiteiten, om een versnippering van de middelen te vermijden.

Wanneer deze verschillende elementen bepaald zijn, moeten de partners het globale concept van het project evalueren, om zich te verzekeren van het relevante, realistische, haalbare, meetbare en leefbare karakter van de activiteiten.

Ter herinnering, het project moet gezamenlijk en dus zo gekruist en transversaal mogelijk worden uitgevoerd. Men dient voorrang te geven aan de samenvoeging en het delen van de middelen, en parallelle realisaties te vermijden.

Opgelet: Samengevat zijn de elementen van een goed opgebouwd grensoverschrijdend project als volgt:

- duidelijke doelstellingen, in overeenstemming met het idee van het project;
- de bijdrage van het project aan de strategie van het programma;
- de ontwikkeling door het project van zijn eigen interventielogica die bijdraagt aan de doelstellingen van het programma;
- de aangetoonde grensoverschrijdende meerwaarde, als echte toegevoegde waarde van het project;
- een solide en complementair partnerschap.

3. Projecttypologie

Om zijn strategie uit te voeren, heeft het programma drie onderscheiden instrumenten ontwikkeld:

- het "klassieke" project
- de projectenportefeuille
- het microproject

3.1 Het "klassieke" project

Dit is de courantste vorm van samenwerking, georganiseerd in werkpakketten, rond een globale doelstelling; het project heeft een maximale duur van vier jaar. In elk project zijn twee werkmodules verplicht: een voor de **coördinatie van het project** en een voor de **communicatie** en de kapitalisatie.

De bijdrage van de EFRO-interventie bedraagt **60 % (behalve in het geval van een eventuele plafonnering in verband met de toepassing van de regels voor staatssteun)**. Het partnerschap moet ten minste één projectpartner aan elke kant van de grens omvatten, of desgevallend een enkele grensoverschrijdende structuur.

3.2 De projectenportefeuille

De projectenportefeuille bestaat uit een **geheel van projecten** met betrekking tot verschillende domeinen en thema's, maar met een **gemeenschappelijk doel** voor de economische en sociale ontwikkeling van een specifiek grensoverschrijdend territorium of een grensoverschrijdende keten.

Het is de bedoeling met een geïntegreerde aanpak een synergie te creëren tussen projecten in een welomschreven grensoverschrijdend gebied of met een gericht thema, om hun effect te versterken door de verkregen resultaten te optimaliseren en de impact op de beoogde territoria of op de bevolking van het programmagebied te maximaliseren.

Het gebruik van een projectenportefeuille maakt het dus mogelijk verschillende projecten naar eenzelfde doelstelling te doen convergeren. Dit gebeurt door twee fundamentele principes toe te passen:

- **integratie en structurering:** overgang van de projectlogica naar die van sectorale, thematische of territoriale structurerende publieke acties;
- **transversaliteit van de acties:** creatie van synergie tussen de interventiedomeinen, om een gemeenschappelijke doelstelling te bereiken die verband houdt met de ontwikkeling en de integratie van het grensoverschrijdende gebied.

Een portefeuille kan op twee manieren worden samengesteld:

Territoriale benadering

De territoriale benadering is gebaseerd op een gebiedsafbakening door een geïntegreerde lokale grensoverschrijdende dynamiek. Binnen het gedefinieerde gebied kan men dan overgaan tot een analyse van de problemen en opportuniteiten in het gebied en van de samenwerkingsmogelijkheden, om zo de relevantie van de door de actoren geïdentificeerde territoriale schaal te bevestigen. Naargelang van deze analyse zal men een strategie voorstellen. De kruising van deze strategie met de prioritaire krachtlijnen van het programma zal de definitie van een projectenportefeuille mogelijk maken.

Thematische benadering

De thematische benadering die de constructie van een portefeuille rond een gemeenschappelijk grensoverschrijdend thema mogelijk maakt. In dit geval zullen de beoogde projecten passen in één van de ontwikkelingsketens die in de strategie van het programma gedefinieerd zijn.

In beide gevallen moet een portefeuille ten minste **drie** projecten tellen, met een aanbevolen maximum van **zes**, overkoepeld door een bijkomend project voor de sturing van de portefeuille: **het koepelproject**.

Dit laatste is uitsluitend belast met de transversale coördinatie van de projecten, het beheer / sturing en de algemene communicatie, met inbegrip van de valorisatie en kapitalisatie van de resultaten.

Transversale aandachtspunten:

- Elk project behoudt zijn **eigen autonomie op het vlak van de fysieke en financiële follow-up**. De uitvoering moet evenwel via het koepelproject gecoördineerd worden met de andere projecten van de portefeuille;
- Het is essentieel om tijdens heel de uitwerking van de portefeuille goed te onthouden dat er **vormen van synergie** moeten bestaan, niet alleen **tussen het koepelproject en de verschillende projecten van de portefeuille maar ook tussen de projecten onderling**. Een louter parallelle ontwikkeling van projecten vormt geen portefeuille. Als de projecten geen verband houden met elkaar, is er geen relevante portefeuille en wordt aanbevolen het instrument "klassiek project" te gebruiken;
- De projecten van een portefeuille hebben elk **een maximale duur van vier jaar** binnen de beperking van de duur van het programma. Afhankelijk van de samenhang tussen de projecten is het evenwel mogelijk dat ze niet allemaal tegelijk starten of eindigen. In dat geval wordt de duur van het koepelproject uitgelijnd op de levensduur van de portfolio in zijn geheel: het begint samen met het eerste project en eindigt samen met het laatste;
- Net als de klassieke projecten ontvangen de deelprojecten van de portefeuille een Europese cofinanciering van **60 %** (behalve in het geval van een eventuele plafonnering in verband met de toepassing van de regels voor staatssteun).

Bijzonderheden van het koepelproject:

- Naargelang van de gekozen territoriale schaal is het samengesteld uit maximaal één projectpartner per bestreken gebiedsdeel (Frankrijk, Wallonië, Vlaanderen) of desgevallend een enkele grensoverschrijdende structuur. De structuren die in het pilootproject vertegenwoordigd zijn, moeten zowel **legitiem als representatief** zijn voor het thema of het territorium;
- De leidende projectpartners van de deelprojecten van de portefeuille moeten verplicht **geassocieerde projectpartners** van het pilootproject zijn (tenzij ze reeds als projectpartner deel uitmaken van het partnerschap);
- Het pilootproject is uitsluitend gestructureerd rond **twee werkmodules**: een module voor de coördinatie en het beheer, en een module voor de globale communicatie van de portefeuille (strategie en resultaten) en de kapitalisatie;
- De Europese cofinanciering bedraagt **70 %**, dus 10 % meer dan voor de deelprojecten van de portefeuille.

3.3 Het microproject

Dit derde instrument is bedoeld om grensoverschrijdende samenwerking binnen een vereenvoudigd samenwerkingskader mogelijk te maken en te ontwikkelen. Microprojecten geven met name kleinere partners of projectpartners met minder ervaring met Europese financiering de mogelijkheid om op een eenvoudige, doeltreffende manier deel te nemen aan de grensoverschrijdende samenwerking.

Net als de andere projecten moet een microproject worden gedragen door ten minste één projectpartner aan elke kant van de Frans-Belgische grens.

Met het oog op een eerste oproep, die in 2024 wordt gelanceerd, zal een specifieke gids beschikbaar zijn.

4. Middelen ter beschikking van de projectpartners

Ongeacht het geplande samenwerkingsinstrument beschikken de potentiële projectpartners over verschillende documentaire bronnen, online hulpmiddelen (www.interreg-fwvl.eu) en het grensoverschrijdende netwerk van territoriale begeleiders. Deze over het territorium verspreide begeleiders bestrijken de verschillende betrokken regio's: Wallonië, Vlaanderen, Hauts-de-France en Grand-Est.

Een databank met alle uitgevoerde Interreg-projecten sinds 2000 in heel de Europese Unie is beschikbaar op de volgende link: www.keep.eu.

Interreg

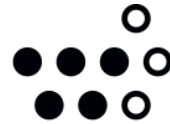

Cofinancé par
l'Union Européenne
Medegefinancierd door
de Europese Unie

France - Wallonie - Vlaanderen

Autorité de gestion • Beheersautoriteit

Wallonie - Bruxelles
International.be

Partenaires • Partners

Suivez-nous • Volg ons

www.interreg-fwvl.eu

